

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/10037-
10071
G. K. 20

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-4195
Konu : Soru Önergesi

22 Kasım 2012
11/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.10.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Yalova Milletvekili Muharrem İNCE'ye ait 7/10037, 7/10045, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/10038, 7/10060, Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'e ait 7/10039, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/10040, Manisa Milletvekili Hasan ÖREN'e ait 7/10041, 7/10066, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'a ait 7/10042, Denizli Milletvekili Adnan KESKİN'e ait 7/10043, Manisa Milletvekili Sakine ÖZ'e ait 7/10044, Afyonkarahisar Milletvekili Kemalettin YILMAZ'a ait 7/10046, 7/10047, 7/10052, 7/10053, 7/10054, 7/10055, 7/10056, 7/10057, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/10048, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/10049, 7/10063, Amasya Milletvekili Ramis TOPAL'a ait 7/10050, Ankara Milletvekili Sinan Aydın AYGÜN'e ait 7/10051, İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'e ait 7/10058, İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'a ait 7/10059, Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA'ya ait 7/10061, Tokat Milletvekili Orhan DÜZGÜN'e ait 7/10062, Samsun Milletvekili Ahmet Haluk KOÇ'a ait 7/10064, 7/10065, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/10067, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/10068, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/10069, Samsun Milletvekili Ahmet İhsan KALKAVAN'a ait 7/10070 ve Antalya Milletvekili Yıldırım SAPAN'a ait 7/10071 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/10037, 7/10038, 7/10039, 7/10040, 7/10041, 7/10042, 7/10043, 7/10044, 7/10045, 7/10046, 7/10047, 7/10048, 7/10049, 7/10050, 7/10051, 7/10052, 7/10053, 7/10054, 7/10055, 7/10056, 7/10057, 7/10058, 7/10059, 7/10060, 7/10061, 7/10062, 7/10063, 7/10064, 7/10065, 7/10066, 7/10067, 7/10068, 7/10069, 7/10070, 7/10071 (67 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Vahap SEÇER
Esas No :Mersin Milletvekili
:7/10038

Tarımda olduğu gibi hayvancılık sektöründe uyguladığınız çarpık politikalar nedeniyle yeni kriz sektörde kapıya dayanmıştır. Yüksek girdi maliyetleri ile hükümetinizin ısrarla devam ettirdiği ithalat politikası nedeniyle besiciler ve süt hayvancılığı yapan firmalar iflasın eşiğine gelmiştir. Bazı büyük hayvancılık işletmeleri besicilikten çekilme kararı almakta, Et ve Balık Kurumu ise çareyi görev zararından kurtulmak için perakende et fiyatına zam yapmakta bulunmaktadır. Bu çerçevede;

SORU 1) Mazot, gübre, elektrik ve yem tarım ve hayvancılığın en önemli girdileridir. 2002-2012 yıllarında söz konusu girdi fiyatlarına ilişkin tablo nasıldır?

SORU 2) Bu girdilerin üreticilerimize özel fiyatlardan verilmesi konusunda Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır/olacak mıdır?

CEVAP 1-2) Bakanlığımızca üretim girdilerine önemli destek verilmekte olup, bu kapsamda üreticilere; yem bitkisi desteği, 2003 yılından itibaren mazot desteği, 2005 yılından itibaren kimyevi gübre desteği ve sertifikalı tohumluk destekleri verilmekte ve bu destekler ile üretim maliyetinin önemli bir kısmı karşılanmaktadır.

Yem bitkileri desteklemeleri 2000 yılında başlamış olup, alan bazlı destek olarak Çiftçi Kayıt Sistemi üzerinden devam etmektedir. 2000 yılında 53.855 hektar alan için 10.741 çiftçiye toplam 2,4 Milyon TL ödeme yapılmış iken, 2012 yılında 602.610 hektar alan için 189.277 çiftçiye 292,8 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Bugüne kadar yem bitkileri desteklemeleri kapsamında yaklaşık 5,8 Milyon hektar alanda 2 Milyon çiftçi için toplam 2,8 Milyar TL ödeme yapılmıştır.

Ayrıca fark ödemeleri kapsamında yem hammaddesi olarak kullanılan; dane mısır, buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, soya gibi ürünlere prim desteği verilmektedir. Fark ödemeleri kapsamında; 2002 yılında toplam 186 Milyon TL prim desteği verilmiş iken, 2012 yılı Ekim ayı itibarıyla 2,2 Milyar TL destek ödenmiştir.

Hayvancılık sektöründe kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla mera ıslah çalışmalarına önem verilmiş olup, bugüne kadar toplam 4,5 Milyon dekar alanda mera ıslah çalışması başlatılmıştır.

Karma yem (etlik piliç yemi, yumurta yemi, besi yemi, süt yemi ve diğer yemler) üretimimizde ise son yıllarda artışlar görülmektedir. 2009 yılında 9,5 Milyon ton olan karma yem üretimimiz, 2011 yılında ise 13,1 Milyon tona ulaşmıştır.

Bakanlığımızca, gübre desteği 2005 yılında ilk kez doğrudan çiftçiye ödenmeye başlamış olup, 2005-2012 döneminde yaklaşık 3,5 Milyar TL gübre destekleme ödemesi yapılarak çiftçimizin gübre maliyetinin ortalama %15'i karşılanmıştır. 2012 yılı için yapılacak gübre destekleme ödemesi birim tutarı bir önceki yıla göre ortalama %5,3 oranında arttırılmıştır.

Bakanlığımızca, topraklarımızda sürdürülebilir tarımı devam ettirmek, aşırı gübre kullanımından kaynaklanan kirlenmeyi önlemek, gübrenin maliyetini azaltmak ve toprak analizine dayalı gübre kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla 2009 yılında uygulamaya konulan uygun gübre kullanımı için toprak analizi uygulaması ile bilinçsiz ve aşırı gübre uygulamasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup, gübre desteğinde 50 dekar ve daha büyük araziler için toprak analizi yaptırma şartı getirilmiştir. 2005 yılından bugüne toplam 256 Milyon TL toprak analizi desteği ödemesi yapılmıştır.

2003 yılında ilk kez başlatılan mazot desteği uygulaması kapsamında 2003-2012 döneminde toplam 4 Milyar 56 Milyon TL destekleme ödemesi yapılarak, çiftçilerimizin mazot maliyetinin ortalama %16'sı karşılanmıştır. 2012 yılında yapılacak mazot destekleme ödemesinin birim fiyatı bir önceki yıla göre ortalama %15 oranında arttırılmıştır.

Ülkemizde elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan ve perakende satışı, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracatı ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri 03/03/2001 tarih ve 24335 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanun'u ile belirlenmiş olup, söz konusu yasa çerçevesinde elektrik piyasası ile ilgili faaliyetlerde Bakanlığımızın herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Ancak Bakanlığımızca, çiftçilerimiz, çiftçi birlikleri ve konu ile ilgili kuruluşlardan gelen talepler doğrultusunda; tarımsal faaliyetlerde kullanılan elektrik enerjisi fiyatlarında indirimle gidilmesi, indirimli tarife kapsamının genişletilmesi, elektrik borçlarının faizlerinin silinmesi ve anaparanın taksitle bağlanması gibi konularda yetkili kuruluşlar olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu nezdinde girişimlerde bulunmaktadır.

SORU 3) Önergenin yanıtlandığı tarih itibariyle ülkemizde ne kadar küpeli hayvan vardır?

CEVAP 3) Ülkemizdeki büyükbaş ve küçükbaş hayvanların tamamı küpeli olup, küpeli olmayan hayvanlar için ilgili mevzuatlar çerçevesinde cezai işlem uygulanmaktadır. Ancak, yeni doğan büyükbaş ve küçükbaş hayvanların küpeleme ve kayıt altına alınması ile ilgili yasal bir süre verilmekte olup, bu süre içinde kayıt yaptırılması gerekmektedir.

SORU 4) İthalatın başladığı tarihten itibaren Türkiye hangi ülkelerden ne kadar kasaplık, besilik ve damızlık hayvan, karkas et ve küçükbaş hayvan ithalatı gerçekleştirmiştir?

CEVAP 4) Ülkemiz et piyasasında meydana gelen fiyat dalgalanmalarının önüne geçilebilmesi, halkımızın beslenmesine katkı sağlanması, yetiştiricilerimizin besilik hayvan materyali ihtiyacının karşılanması ve ülke hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla sığır eti (Karkas), kasaplık ve besilik sığır ve koyun ithalatına izin verilmiştir. Yapılan ithalat piyasalarda olumlu etki doğurmuş ve et fiyatlarında düşüş sağlanmıştır.

Gümrük vergisi oranları 30.10.2012 tarihinde karkas ette %100'e ve kasaplık canlı hayvanda %40'a çıkartılmıştır.

İthalata ilişkin veriler TÜİK tarafından kamuoyuna açık şekilde yayınlanmaktadır.

SORU 5) Son beş yılda, her yıl ayrı ayrı gösterilmek üzere Türkiye'ye kaçak giren ne kadar büyükbaş, küçükbaş ve karkas et yakalanmıştır? Yakalanan kaçak hayvan ve etin ekonomik değeri ne kadardır?

CEVAP 5) 13 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe giren 5996 Sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ile canlı hayvan ve hayvansal ürün kaçakçılığı ile ilgili caydırıcı önlemler alınmıştır. Sınırlardan olabilecek hayvan ve hayvansal ürün girişlerine karşı alınacak önlemler ile yollarda denetim ve kontroller konusunda Bakanlığımızca; Genel Kurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde çalışmalar yürütülmektedir.

Sınırlarımızdan yasal olmayan yollarla sokulmak istenilirken yakalanan canlı hayvan ve et-et ürünleri ile ilgili gerekli yasal işlem yapılmıştır.

SORU 6) 2008-2012 döneminde her yıl ayrı ayrı gösterilmek üzere hayvan başına yapılan "anaç sığır desteği", "anaç sığır", "soy kütüğüne kayıtlı anaç sığır", "hastalıktan ari işletmelerde sığır", "manda" ve "küçükbaş (koyun-keçi)" destekleri ne kadar olmuştur? Sözü edilen desteklerden yararlanan üretici sayısı ne kadardır?

CEVAP 6) 2008-2012 yılları arasında toplam; 899.299 üreticiye 1 Milyar 188 Milyon TL anaç sığır desteği, 22.629 üreticiye 27 Milyon 419 Bin TL Anaç manda desteği, 545.346 üreticiye 689 Milyon 275 Bin TL anaç koyun-keçi desteği ödenmiştir.

SORU 7) Hayvan başına verilen desteğin artırılmasına yönelik bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?

CEVAP 7) Hayvancılık destekleri, sektörün gelişmesi ve verimliliğin artırılmasına yönelik olarak etkinleştirilmiştir. Hayvancılık destekleri kapsamında; 2002 yılında 83 Milyon TL destek ödenmiş iken, 2012 yılsonu itibariyle destek miktarının 2,2 Milyar TL'yi bulması beklenmektedir. Hayvancılığın toplam destek içerisinde payı 2002 yılında %4,4 iken, 2012 yılında %28'e ulaşmıştır. Bakanlığımızca hayvancılık sektörünün desteklenmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

2011 yılında başlatılan besi desteği 2012 yılında da devam etmektedir. 2011 yılında ilk altı ayda uygulanan destekleme, 2012 yılında tüm yıl boyunca uygulanmakta ve hayvan başına 300 TL destek ödenmektedir. Etçi damızlık ırklara ise hayvan başına 350 TL ödeme yapılmaktadır. Bu kapsamda 2012 Eylül sonu itibariyle 301.421 baş hayvan için 84,5 Milyon TL besi desteği ödemesi yapılmıştır.

SORU 8) Her yıl ayrı ayrı gösterilmek üzere son iki yılda kaç üreticiye ne kadar "sıfır faizli hayvancılık kredisi" verilmiştir? Kredi miktarları ile üreticilerin aldıkları hayvan sayılarının illere göre dağılımı nasıl olmuştur?

SORU 9) "Sıfır faizli" kredi ile binlerce işletme kurulurken, bu işletmelerin yem ihtiyacı, ürettikleri et ve sütün pazarlanmasına yönelik bakanlığınızın bir planlama yapmamasının temel gerekçesi nedir?

CEVAP 8-9) Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarım kesimine kullandırılan kredilerde faizler hayvancılık sektörü için %100 sübvansé edilerek 1 Ağustos 2010 tarihinden itibaren faizsiz kredi uygulaması başlatılmıştır. Bu kapsamda; süt sığırcılığı, büyükbaş hayvan besiciliğı, damızlık etçi sığır yetiştiriciliğı, büyükbaş hayvan yetiştiriciliğı (sığır-manda) ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğı (koyun-keçi) konularında yatırım yapacak üreticilere faizsiz kredi kullandırılmaya başlanmıştır. 2012 yılında da, damızlık et ve süt yetiştiriciliğı, düve yetiştiriciliğı ile küçükbaş yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar için %100 faiz indirimine devam edilmiştir. Diğer hayvansal üretim konularında ise kredi türüne göre %25-50 arasında faiz indirimli kredi kullandırılmaktadır.

Bakanlığımızca hayvancılık sektöründe kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla yem bitkileri üretimi desteklenmektedir. 2006 yılında başlatılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, depolama, ürün işleme, paketleme ve ambalajlama, sulama ile makine-ekipman alımlarına %50 hibe desteğı verilmekte olup bu kapsamda hayvansal ürünlerde işleme ve pazarlamaya yönelik yatırımlara da önemli oranda destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından tarımsal ürünlerin üretici örgütleri tarafından pazarlanması amacıyla 2004 yılında 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanun'u yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanun'un amacı, üretimi talebe göre plânlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, kendi mülkiyetine almamak kaydıyla pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliğı haiz tarımsal üretici birlikleri kurmalarını sağlamaktır.

Bu amaçla kurulan birliklerin; pazarlama, üretim, girdi temini, üretim kayıtlarının tutulması, danışmanlık ve piyasa düzenleriyle ilgili görevleri bulunmakta olup, bu görevler Kanunda belirtilmiştir.

Üretici birliklerinin ürün ve ürün grubu bazında Merkez Birliğı örgütlenmeleri de bulunmaktadır. Ulusal düzeyde merkez birliğı şeklinde örgütlenerek kurumsal olarak kendini geliştirmiş üretici birlikleri Kanunla verilmiş görevleri yerine getirdiğinde piyasadaki fiyat dengesizliğini de giderecek müdahalelerde bulunabileceklerdir.

Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğı tarafından ortaklarına 2011 yılında 340.955.000 TL ve 2012 yılı Eylül sonu itibariyle 41.072.000 TL "sıfır faizli" hayvancılık kredisi kullandırılmıştır.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'den konu ile ilgili alınan cevabı görüş aşağıda ver almaktadır:

Ziraat Bankası tarafından 2011 yılında 55.279 üreticiye 2.375.253.765 TL ve 2012 yılında Eylül sonu itibariyle 7.134 üreticiye 282.628.509 TL "sıfır faizli" hayvancılık kredisi kullandırılmıştır.

SORU 10) Son beş yılda Türkiye'de kaç besi işletmesi açılmış kaç tanesi kapanmıştır? Güçlü gruplar sektörden birer birer çekilirken, küçük besicilerin hala sektörde yaşama şansı var mıdır? Küçük besicilerin sektörde tutunabilmesine yönelik bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?

4

SORU 11) Tarım destekleri bütçesinde hayvancılığın payındaki artışa karşın, hayvancılığımızın her geçen gün daha fazla dışa bağımlı hale gelmesinin gerekçesi nedir?

SORU 12) Süt üretim desteği verilen illerin süt üretim miktarları son beş yıl için ne kadardır?

CEVAP 10-11-12) Bakanlığımızca, çiğ süt desteği günün koşullarına göre dönemler itibariyle belirlenmekte ve gerektiğinde artış yapılabilmektedir. 2011 yılında 77 ilimizde, 712 ilçede, 16.334 köyümüz çiğ süt desteklemesinden yararlanmış olup, bu kapsamda toplam 422 Milyon TL destek ödenmiştir. 2012 yılının ilk 6 aylık döneminde ise 211 Milyon TL süt desteği ödenmiştir.

Süt piyasasının regülasyonu ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla 2009 yılında süt tozu desteği verilmeye başlanmış olup, bugüne kadar toplam 141 Milyon TL ödeme yapılmıştır.

Bakanlığımızca hayvancılığa sağlanan destekler ve yürütülen çalışmalar sonucunda; 2002-2011 döneminde,

- Büyükbaş sayısı %27,5 artarak 9,8 Milyon baştan 12,5 Milyon başa,
- Keçi sayısı %7,3 artarak 6,7 Milyon baştan 7,3 Milyon başa,
- Toplam küçükbaş sayısı %1,25 artarak 31,9 Milyon baştan, 32,3 Milyon başa çıkmıştır.

Hayvansal üretimde ise aynı dönemde;

- Süt üretimi %79,1 artarak 8,4 Milyon tondan 15,1 Milyon tona,
- Et üretimi %84,7 artarak 421 Bin tondan 777 Bin tona,
- Sığır başına ortalama süt verimi %70 artarak 1.705 lt/yıl'dan, 2.899 lt/yıla,
- Sığırdaki ortalama et verimi %36,4 artarak 184 kg'den 251 kg'ye,
- Hayvansal hasıla ise %214 artarak 5,9 Milyar dolardan, 18,5 Milyar dolara çıkmıştır.

Yürütülen çalışmalar ve sağlanan destekler sonucunda, büyükbaş hayvancılık işletmelerinde ölçek büyüklükleri önemli oranda artmış, işletmelerin profesyonelleşmesine katkı sağlanmıştır. 50 baş ve üzeri kapasiteye sahip işletme sayısı; 2002 yılında 4.300 iken, 2012 yılında %548 artışla 27.865'e yükselmiştir. Soykütüğü ve Önsoykütüğüne kayıtlı işletme ve hayvan sayısı; 2002 yılında 238 Bin işletmede 943 Bin baş hayvan iken, 2012 yılında 1 Milyon işletmede 6,5 Milyon baş hayvana ulaşmıştır.